

KAYA ÖZTAŞ

**HAYVANİSTANDAN
İNSANİSTANA**

telgrāfhane
yayınları

Yazarın, yayımlanmış diğler yapıtları

Şiir

Mutsuz Çağrılar (1963)
Hititya' da Devirim (1977)
Sessiz ve Derinden (1994)

Roman

Zor Günler (1979, Kültür Bakanlığı Çocuk Romanı Ödülü)
Kuşatma, İhanet, Açlık (2009, Gagiad Edebiyat Ödülü)
Durgun Akardı Alleben (2011)
Zor Günler 2. Baskı (2015)
Zamane (2018, Telgrafhane)
Romanın Kaderi (2019, Telgrafhane)

Derleme

İki Dilde Bir Güldeste (1964, karşılıklı şiir çevirileri)
Fransızcada Bütün Fiillerin Çekimi (1972)
Arnavut Öyküleri Antolojisi (1975, çeviri/ derleme)
99 Soruda Antep ve Savunması (2012, Ycm Yayınları)
Tarihte ve Dinlerde Kadın (2016, Telgrafhane)

Sözlük

Fransızca-Türkçe, Türkçe-Fransızca Atasözleri Sözlüğü (1967)
Fransızca-Türkçe Deyimler Sözlüğü (1973)
Est-ce a ou de ve Türkçede Kullanılan Fransızca Sözcükler Sözlüğü (1980)

Çeviri

Düğün Gecesi (Oyun, B. Brecht, 1967)
Deneysel Tiyatro ve İki Oyun (B. Brecht, 1968, 1971)
Yaramaz Çocuklara Masallar (J. Prevert, karşılıklı çeviri)
Sömürge (Oyun, Charles Prost, 1969)
Özgürlüğün Bedeli (Oyun, E. Robles, 1975)
Açım (Roman, Georg Fink, 1974)
Elli Yaşlarından Sonra Cinsel Yaşam (Robert Chartam)
Antep ve Dört Kuşatma (M. Abadie, YCM yayınları, 2012)
Küçük Prens (Telgrafhane, 2019)

Radyofonize

Zor Günler
Yaşayan Ölü'nün Mirası (H. Troyat)

Ders Kitapları

Orta 1, 2, 3, Fransızca Yardımcı Ders Kitapları (1973)
Lise 1, 2, 3, Fransızca Yardımcı Ders Kitapları (1968, 69, 72)
Le Français Par les vocabulaires des sciences educatives
(1978, AÜ Eğitim Fakültesi Yayınları)
Lise 1 Sanat Okulları Fransızca Ders Kitabı (Osanor Projesi)

1. BÖLÜM

Merhaba. Ben, Republicano Ekvatore de la grande ocean Turtle glapagos Bahia cientifaco Sierra crisabol volcano'dan Ceylan Maralus. Galapagosluyum. Doğma büyüme. Biz Galapagoslular buralarda yaşarız. Bizim adayı şimdiye dek birçok ünlü, ünsüz, elinde silah olan, olmayan, başı açık, başı şapkalı, insan denen iki ayaklı, tüysüz canlılar ziyaret etti. Birçoğu bizlerin birçoğunu dumanlı demir borularıyla öldürdü, yaraladı, vurdu, pişirdi, yedi... İnsandır, kötülükleri yapandır, diyerek sineye çektik, ses etmedik, bazen fırsatını bulunca biz de onlara saldırdık. Kimisinin cesedini kurtlar, kuşlar, hayvandaşlarımız yedi, kimisini sarıp sarmalayıp kaldırdılar... Ama hepsi böyle değildi tabii. Örneğin, Charles Darwin. Bize hiçbir kötülüğü olmadı. Hatta bizleri çok sevdi. Bize atalarımız hakkında bilgiler bile verdi. Ne yazık ki buralarda çok kalmadı. Duyduğumuza göre "Köklerin Türü" mü "Türlerin Kökeni" mi diye bir kitap yazmış. Bizlerden de söz etmiş. Sağ olsun. Bu sağ olsun, lafın gelişi tabii. Adamcağız çoktan bilinmeze göç etmiş... O bizim bu taraflara 1835'lerde gelmişti yanılmıyorsam. Yani Jesus Christ takvimine göre. Şimdi kaç bilmiyorum ki zaman rüzgâr gibi geçip gidiyor... Sonra başka tüysüzler de geldi. Ama onların birçoğu, eli dumanlı borulu avcılardı. Kötülüklerinden başka bir şeylerini görmedik.

Bazıları oraya buraya şöyle bir uğrayıp gidiyorlardı. Biz ceylanlar onlara pek yaklaşmaz, şöyle uzaktan bakar, pek gözükmez, sonra da kendi yaşantımıza, işimize gücümüze dönerdik. İşimiz gücümüz de ne ki? Otlamak, zıplamak, yerli, yabancı insanlardan kaçmak. Bizler, dedelerimizin dedesinin dedelerinin dedelerinden öğrenmişizdir; insan demek, tehlike demektir.

Fakat bu Charles Darwin denen adam bize zararlı değildi,

hatta yararlıydı. Kötü bir huyu vardı, pek meraklıydı. İnciğimizi cinciğimizi ellemeye, incelemeye, notlar tutmaya, bazı hayvandaşlarımızı mikroskop altında, bazılarını pertavsızlar altında incelemeye, öteki kardeşlerimizin bazılarıyla konuşmaya, nereden geldiklerini, atalarının, akrabalarının kim olduklarını, nasıl geliştiklerini, değiştiklerini aramaya, incelemeye, yani inciğimizi cinciğimizi sorup araştırmaya başladı.

Merak, merakı doğurur bilirsiniz. Onun merakı bizimkileri de sardı, bu kez biz de başladık onun cinsini cibilliyetini sorup soruşturmaya. Onun da cinsi; insan denen bir canlı türüymüş. Fakat nedense bu adam, ötekiler gibi değildi. Hiçbir zararını görmedik. Onun sayesinde biz insancayı, bizim sayemizde o da hayvancayı öğrendi. Ama ne de olsa her iki tarafta da bir aksan sorunu vardı. Ne o hayvancayı tam olarak ne de biz tam olarak insancayı öğrenebilmiştik. İkisinin ortalamasından “Hayvinsanca” diye yeni bir dil oluştu. İşte bu öykü, Ceylan Maral tarafından bu dille yazılmıştır.

Biz hayvanlar olarak insan türünün varlığından ta yıllar önce adalarımızın kuytu köşelerinde yaşarlarken haberdar olmuştuk ama onlar da biraz bizler gibi doğa ile uyumlu, kendi hâllerinde, sadece gereksinimleri için üreten ve gerektiği kadar tüketen iki ayaklı, gene kılsız, gene iki elli, iki gözlü, gene çıkık burunlu bir şeydiler. Dışa dönük kulakları vardı. Fakat bu yeni gelenler, yani sonradan gelen kolonyal şapkalı insanlar, bizim bu yerli insanlar gibi olsalar da gene de onlara pek benzemiyorlardı. Bizimkilerin elinde yay, ok, mızrak, onların ellerinde dumanlı bir delikli demir vardı. Gariban hayvandaşlarımıza ateş edip dururlar. Fakat bu Darwin denen adam, kolonyal şapkalı olmasına karşın bize delikli demirle falan hiç saldırmadı... İyi bir insandı. İyi olduğu için de öteki insanlar tarafından pek sevilmezmiş zaten. Neyse, hem onların hem bizimkilerin başına gelenleri anlatacağım nasılsa, şimdiden başınızı ağrıtmayayım.

Önce, yaşadığımız yerler hakkında bilgi vereyim ister misiniz? Hemen söyleyeyim ki her canlı, genelde yaşadığı coğrafyaya mahkûmdur. Bu mahkûmiyet kötü bir şey değildir aslında. Çünkü her canlı, o coğrafyaya bağlı olarak doğar. Yani ne de-

mek istiyor bu ceylan kardeşiniz; biz canlılar hangi coğrafyanın eseriyseniz o coğrafyanın coğrafi koşullarına da uyumluyuzdur. Örneğin, Afrika'da gebelemiş bir aslanı kutuplarda doğurtursanız... N'olur? Her canlı coğrafi bölgesine mahkûmdur, diyenler bunu hiç düşünmediler mi acaba? Ya da kutuplardaki bir beyaz ayıyı örneğin, Afrika'da doğurtsanız, doğacak küçük ayı kolayca adapte olabilir mi doğduğu coğrafyaya?

Gördüğünüz gibi, biz ceylanlar, bilimsel düşünceye bağlıyızdır. Deneylerimize dayanmayan olguları cahilce savunmayız. Bırakalım, o işleri şu tüysüz insanlar yapsın...

Tüysüzler dedim de işte onların en akıllılarından biri olan Charles Darwin de bizim buralara düşmüş. Artık düşmüş mü kendisi mi gelmiş orasını bilemem... Neymiş de canlının nasıl olduğunu araştırıyormuş, ilk canlı nasıl olmuş, maymun nasıl olmuş; insan nasıl olmuş... Şu... Bu... Bizler de yani biz ceylanlar da hatta tüm hayvan kardeşlerimiz de meraklıyızdır; hangi ot zehirlidir, hangisi baş ağrısına iyi gelir, hangi kuşun eti yenir, hangisinininki yenmez... Hangi hayvan zehirlidir, hangisi değildir... İnsan denen cins, hangi hayvana yakındır? Bizlerden uzak yıldızlarda da yaşam var mıdır? Varsa ne türdür?

Bu Darwin de köklerin türünü, türlerin kökenini, insanın atasını, atasının dedesini araştırıp dururmuş. İnsan nasıl insan olmuş, muş muş da muş muş... Akıntıya kürek... Boşa çaba; çünkü aradan yüzlerce yıl geçtiği hâlde araştırmaları, bulguları, var-sayımları, tezleri hâlâ tartışılıp dururmuş... Diğer insanlar işin kolayını bulmuşlar: Tanrı diye bir şey icat etmişler, her işi onun sırtına yüklemişler, aslı yok astarı yok, her şeyi o yaptı deyip suyu baştan kesmişler... Canlı her zaman kolayı seçer, her kolay da doğru değildir... Ama bunu canlı anlamaz, cansız da bilemez tabii... Özetle, bu Darwincik, insan nasıl insan oldu diye araştırıp dururmuş. Bir kere; insan, insan olamadı ki bunu araştırıp durdun be ahmak! Oysa şimdi biz hayvanlar, insan nasıl hayvan oldu araştırmasını yapıyoruz. İçimizdeki hainler kim, bizim asil soyumuzu nasıl olur da insanlaştırırlar? (!) Bu, hayvanlığa sığarmı? Ve de hemen söyleyeyim ki sonuca doğru yaklaşıyoruz. Hayvanlığa ihanet eden soydaşlarımızı bulmak üzereyiz. Sonuçta in-

sanı hayvanlaştıran biz hayvanlarız ama onlar bunun da kadrini kıymetini bilemediklerinden, bildiğiniz gibi, fakruzaruret içinde harap ve bitap bir vaziyette sürünüp duruyorlar... Biliyorsunuz bu insan cinsi, bizleri kıskandığundan, hep bize benzemek istemiştir, ama kolay mı hayvan olmak, üstün meziyetler ister...

Artık biraz biraz anladınız gibime geliyor. Ben sizlere, insanların nasıl hayvan olduklarını, sonra da bunu da beceremeyip homo homulus lupuslukta kaldıklarının öyküsünü anlatacağım. Hazırsanız başlayalım...

2. BÖLÜM

Güneş sanki dünyaya öfkelenmişçesine, ateş ağzından ver-yansın ediyordu tüm sıcaklığını. Üstelik ablak yüzünün avurtla-rını şişire şişire alay edercesine, bir de boğuntu ve sıkıntı buharı gönderiyordu yeryüzüne. Bebe ceylanlar için not: Güneş bize ısı ve ışık veren gök cisimidir.

Oldukça mütevazı bir ceylanımdır aslında. Ama şu yakardaki anlatımın şiirselliğine, müzikalitesine, edebîliğine bakarak benim şair, şair ne demek; ozan ruhlu bir ceylan maral olduğumu anlamışsınızdır herhâlde. Anlamamış ya da anlayamamışsanız bu sizin en azından az edebî yapıt okumuşluğunuzdan ya da hiç okumamışlığınızdanıdır. Boş şeylerle uğraşmaktansa biraz edebî (i'nin üzerindeki şapkaya dikkat!) eserler okumanızı şiddetle öneririm. Yukarıda edebî bir dille betimlemeye çalıştığım olay, dünyanın herhangi bir yerinde geçebilirdi. Ama yukarıda anlatılanlar Geyikistan Krallığı'nda olagelmıştır. Ve Geyikistan Krallığı Galapagosya'dadır. Biline.

Ağaçlar, yapraklar, dallar, çimenler, çiçekler, taç yapraklarından geldiği kadar oksijen salıyor, kan ter içinde kalıyor, ne yazık ki çevreyi rahatlatacak kadarını yetiştiremiyor ve üzgün, yor-gun, buruşuk salıveriyorlardı kendilerini umutsuzca, ormanın derinliklerine. Şu anlatımdaki zarafet ve letafetin farkına varamadıysanız, yuh olsun ervahınıza. Siz en iyisi bırakın bu kitabı, gidin bir polisiye roman falan alın elinize... Onu da okumazsınız ya, baştan iki sayfa, sonradan bir sayfa... Tamam! Neyse, biz bu işten anlayanlar için devam edelim...

Herkesler gibi Kraliçe Geyik de bunalmıştı o gün. Mağara Sarayı'nda, gölgede bir süre uzanmış, sıcaklığı savuşturmayı dene-

miş, ama olmamıştı. Gidip gölde yıkanmaya, serinlemeye karar verdi sonunda...

Şimdi, yukarıdaki anlatımda sizler için bilinmedik birkaç olay olabilir. Çünkü hayvanlar içinde de cahil, eçhel, cühelalar olduğu gibi aydın, yarı aydın, aydınımsılar, hem okuyup hem yazıp şu güzelim ormanlardan bezip yalan dünyalara tüyenler de olabiliyor... Onun için açıklayalım, anlatalım: Biiir: "Geyik" in kraliçe olduğunu bilmiyordunuz, öğrendiniz. Ona geyik dememizin nedeni tüm bir Geyikistan'ı temsil ettiği içindir. Yoksa aslında süslü püslü, işveli cilveli bir ceylan, bir maraldır. Kraliçe olduğu için ona Geyik Kraliçe adını takmışsızdır. Anlaşıldı mı? İkiiii: onun Mağara Sarayı'nın nerede, nasıl olduğunu da bilmiyorsunuzdur. Demek ki bilinmedik olaylar başlıyor. Her bilinmedik şeyi açıklamaya kalkarsak iş bu orman romanı hiç bitmez, bizim de ömrümüz yetmez. Ama gene de bir iki konuya açıklık getirelim isterim. Ben Geyik Krallığı'na bağlı bir ceylanım. Bilirsiniz, geyikler bizim erkeklerimizdir. Boynuzludurlar. O boynuzları biz takmadık tabii. Onlar erkek olduğu için taktılar. Onların dışisine ceylan, maral, biz ceylan ya da maralların erkeğine de geyik denir. Geyikler boynuzludurlar... İnsanlar bu "geyik" sözcüğünü yanlış kullanıyor ve geyikleşiyorlar. Tamam mı?

Şimdi ağustostayız. Cırcır böcekleri şarkılarıyla şenlendiriyorlar ormanlarımızı. Ama yakında eylül, ekim, kasım derken kasım kasım kasılarak aralık gelecek ve ver edecek soğuşunu. O zaman da o kar kış kıyamette sıcakkanlı ağustos böcekleri ırlayamayacaklardır tabii. Biliyorum o zaman cırcır böceklerini ırlamak kurtarmayacak ama hayvan öyküleri yazarların zırlamalarını da kurtarmayacak. Ama ben bu öyküden belki üç beş yaprak kazanırım da kışın namerde muhtaç etmem cırcırlarımızı, öyle La Fontaine Efendi'nin söylediği gibi dans ettirmem, saz çalıp oynatmam kış kıyamet günü... Bilinmelidir ki bu dünyada en tuzu kurular, hayvanların sırtından geçinip zengin olanlardır. La Fontaine Efendi de az para kazanmadı bizim sırtımızdan, ünümüzden yararlanıp... Ben emekten yana bir ceylanım. Ve biliniyor ki bu cırcır böcekleri bütün yaz, kan ter içinde cırlayıp durmuşlardır. Kışın da istirahat etmek haklarıdır tabii. İnsanlar

arasında bütün bir yaz zırlayıp bütün bir kış ırlamaya çekilenler yok mudur? Biz ceylanlar yufka yürekli hayvanlarızdır... Sizler de en iyisi fazla soru sormadan, nerede, nasıl, kim, ne zaman, niçin, gerçek mi falan demeden okumaya başlamalısınız sevgili hayvandaşlar... Sıkılıncaya kadar okuyun, gerisini boş verin, gerçek mi ima mı uydurma mı kaydırma mı aldırmanın düşünmeyin. Düşünme beyni yorar, siz beyninizi yormayın, bırakın beyniniz gıcır kalsın, pırl kalsın... Ben öykümü sürdürüyorum.

Beş geyikten oluşan koruma görevlisi takımın çavuşu, erkek geyikleri, öncü gözcü olarak göle doğru saldı.

“Kulaklarınızı, boynuzlarınızı, burnunuzu, gözünüzü sekiz açın diye tembihledi. Dalga geçmek yok. En küçük bir tehlike sezdiğinizde haber vereceksiniz, tamam mı? Soracağınız bir şey var mı?.. Sorduğun şeye bak, tabii tehlikelidir insan! Aslan, kaplan, sırtlan, yılan... Yani sonu lan'la biten hayvanat da dâhil... Engerek de bir yılandır... Geri zekâlı... Seni koruma yapanın! Boynuzuna tükürdüğümün çocuğu... Tabii ki insan da tehlikelidir. Sonu san'la bitti diye... Betöv betöv... Hem en tehlikelisi... Dağılın!”

Erkek gözcü geyikler buyruğu alır almaz çavuşun saptadığı görev yerine sekiz ayak yollandılar. Tabii çavuşun boynuzuna tükürdüğü geyik de salyasını akıtarak!

Çavuş geyik, görevini yapanların erinci içinde, bir çalılığın gölgesine uzandı. Her zaman olduğu gibi tüm işleri zavallı erler görür, büyüyen rütbe sırasına göre, subay takımı ense yapardı bu askerlik işinde. Yani boynuz büyüdükçe çalışma azalır, çalışma azaldıkça da boynuz ve beden büyürdü... Yolun güvenilirliği sağlandıktan sonra Kraliçe Ceylan geyiğin nedimeleri, onu göle götürmüş, o da dilediğince su içmiş, serin gölde dilediğince oynamış, serinlemiş, sonunda gölden çıkıp şöyle kuvvetlice bir silkinmiş, su atmış, ıslaklık gidermiş, sonra da bir ağaç gölgesine uzanmıştı sere serpe. Sere serpe deyince öyle insan evlatları gibi her yanlarını göstere göstere, terbiyesizce yatmamıştı tabii, edeplice, hayvanca, ceylanca...

“Oh! Soğuk su iyi geldi.” diyerek kendini uykunun kollarına bırakacakken, birden, bir patlama sesi duyuldu. “Ah! Vurul-

şişkinlikten kabarak, “Vurdum!” diye öykündü, arkasında duran ikinci bir insana. İkisi de “zalim avcı vurma beni” şarkısını söyleyen zalim avcılardı...

Çavuş geyik, o sırada yakınlarında toz olmaktaydı... Avcının ne söylediğini anlamamıştı bile. Çünkü hayvanların dilinde vurmak eylemi yoktu! Vuruşmak vardı, tokuşmak vardı, koklaşmak vardı... Yani hep işteş eylemler... Neyse, şimdi bırakayım gramer, dil bilgisi, fonetik monetikten söz etmeyi de öykümüze dönelim.

Kraliçenin muhafızları. Korkularından sekiz tırnak koşmaya başlamış, on altı boynuz boyu zıplayarak gözden kaybolmuşlardı, demiş miydik?

Çavuş geyik, yani en hızlı koşan, geyikler kralını tahtında geçirirken buldu. Taze otlardan yemiş, bir yandan da geviş getiriyordu Kral. Bazı insanlar, geviş getiren hayvanların eti yenir diyorlardı, ama geyikler bunu henüz öğrenmemişlerdi. Çavuş geyiğin tozu dumana katarak geldiğini görünce biraz doğrulmuş ve pirenmişti, çünkü patlama sesini o da duyar gibi olmuştu...

“Şu pirelerimi temizle!” diye buyurdu, pire kuşuna. Pire kuşu hemen sırtına konup Kral’ın, gagasıyla yemeye başladı pireleri.

Çavuş geyik gelmişti Kral’ın yanına, bir solukta anlatmaya koyuldu:

“İki ayaklı tüy... Tüy... Tüysüzler, kraliçemizi... O şeyle... De... Delikli dumanlı şeyle... Yani delikli demirle... Booom!”

Kral’ın sırtındaki pirelerden birisi gülmeye başladı kakhahalarla. (Ceylan maralın notu: Pireler gülerken pek ses çıkarmazlar diye bilinir, onun için “kakhahalarla” sıfatı abartılı gelebilir size ama biraz da edebiyat yapmak gerek!)

“Şu geyikler ne kadar cahil.” dedi yüksek sesle. “Daha tüfeğin adını bile bilmiyor... Ben yoksul insanların mintanlarında da yaşadım, oldukça kültürlü bir piremimdir... Ona tüfek derler, tüfek! Hay sizin boynuzlarınıza tüküreyim, kraliçelerini vuran aletin adını bilmiyorlar!”

Pire kuşu, bu kültürlü pire karşısında pire yemeyi bile unutup sordu:

- Peki, nasıl çalışıyor o... Tü... Tüpek dediğin şey?
- Tüpek değil... Tüfek... Barutla çalışır. Kükürt, odun kömürü ve güherçile... Var mı başka soru?

Kültürlü bir pire karşısında utanan pire kuşu, pırrr uçup gitti Kral geyiğin sırtından. Şimdi burada, kültürlü bir ceylan maral olarak, araya girip bazı açıklamalarda bulunmam gerekecek. Biz kral, kraliçe falan diyoruz ama şu bilimsel bilgileri vermeden, sizler de çorak yerlerde yetişmiş hayvanlar olarak, pek bir şey anlamamış olabilirsiniz. Haklı olarak ormanlarda, ağaçlarda zamanını geçiren birileri olarak bazı şeyleri anlayamazsınız:

Efendim; Hayvanistan'da hayvanlar krallıkla yönetilir. Ee tabii her krallığın da bir kralı, her kralın da bir ya da birkaç kraliçesi bulunur. Bazı krallar tekle yetinmezler, kime kismetse haremlerine alır, artık doğa ne verdiyse sabah demeden akşam demeden... Neyse, bu konuyu uzatmayalım, ceylan ahlakına uymaz. Şimdi şu krallık meselesini örneklendirip misalleştirecek olursak Sinek Krallığı, Fare Krallığı, Aslan Krallığı vb. Bazı hayvanlar da kraliçelikle yönetiliyor; Serçe Kraliçeliği, İspinoz Kraliçeliği, Bülbül Kraliçeliği gibi... Bilmem anlaşıldı mı? Ben gene öyküme döneyim öyleyse...

Çavuş geyik kekeleye kekeleye anlatıyordu:

"O de de lik lik likli de... De mirle vurdular kra kra kral i l iç çe mizi... Kahramanca sal... Sal dırdım, tü tü tüyysüz yaratıklar, ama ne ça ça çare!.. Acımasızca öldürdüler kraliçemizi, tüm tehlikeleri göze alarak koşup size haber verdim... Ah! Keş... Keş keş ke..."

Bütün korkaklar gibi çavuş geyik de kimsenin tersini kanıtlayamayacağı şekilde kendini övüp duruyordu, kekeleyerek de olsa.

"Vah kraliçem vah!" diye söylendi yaşlı bir ceylan ana. "Nedir bu başımıza gelenler geyikrab? Daha iki gün önce de bir maraldaşımızı o uzun borularıyla vurup öldürdükleri yetmiyormuş gibi, bir ağacın dalına asarak çırılçıplak soydular, ayıptır söylemesi, şeyinden bir sopa geçirerek kızgın ateşte yaktılar... Bu ne barbarlık! Bu ne insanlık ya geyikrab?"

"Ay! Sus kardeş..." diye sözünü kesti bir ceylan. "Anlatma ne olur, hiç kan görmeye dayanmam, sözünü bile edemem. Hem memede yavrum var, sütüm falan kesilir de..."

Geyikler Kralı, şaşıracağı kadar şaşırmişti. İçinden bir kin ve

başkaldırı dalgası geçti. Bunu, yüzündeki kin dalgasından anladım.

Haber kısa zamanda sadece Geyikistan'a değil, bütün Hayvanistan'a yayıldı. Tabii burada az çok yakın hayvan krallıklarını kastettiğimizi akıllı hayvandaş okur anlamıştır. Bu arada işte büyük ölçüde biz ceylanlara da efendime söyleyeyim, kırlangıç, serçe, ispinoz gibi uçucu kraliçeliklere iş düşmüştü. Yalnız baykuşlar, işi gene çoğu zaman olduğu gibi bayankuşların kanatlarına yüklemişlerdi... Uçucular her yana haberler ulaştırdılar...

Kısa bir müddet sonra da birçok hayvan krallıklarından Geyikler Kralı'na boynuzsağlığı mesajları gelmeye başladı... O gün ormanlarda hayvansal yas günü ilan edildi. Bu mesaj işinde ağaçkakanların da önemli görevler aldığını söylemek durumundayım. Çünkü ağaçlar arası Mors'u bir tek onlar biliyorlardı.

O gece hiçbir geyik türküsü duyulmadı. Cırcır böcekleri de biraz cırcırlamayı kesti. Onlar da geyiklerin yas gününe hürmetten cırlarını kapattılar. Ama onların cırlamaları keyiften değil, zorunluluktandır, biline. Bu, onların yaşam tarzları. Ama onlar gene de yasa uydu ve ciğerlerinden geldiğince sustular. Geyiklerin başına gelenlerden haberdar olmayan bazı hayvanlar da neden bu akşam cırcır korosu şarkı söylemiyor diye çok merak etmişler. Sadece uzaktan uzağa birkaç kendini bilmez böceğin, birkaç geveze tırtılın ve bataklıktaki şarkıcı kurbağaların tekdüze türküleri işitilmiş yaşlı Geyikistan'da. Geyiklerse ağlıyor, dövünüyor, başlarını ön ayakları arasına alarak hıçkırıyorlarmış. Krallık Mağara Sarayı'nda ise, daha şimdiden yeni kraliçenin kim olacağı tartışılmaya başlanmıştı bile. Bu her zaman böyledir, ölen ölür, yaşam devam eder. Krallar, kraliçesiz uzun süre yaşayamaz. Kraliçeler de pek kralsız yaşayamazlar ya... Neyse...

Ateş düştüğü yeri yakar! Yer altındaki solucanların, iplik kurtlarının, solucanların ya da hani sözün gelişi, türbedarların, trematodların, hadi geçelim bu ufaklıkları, koskocaman köstebeklerin bile bu olaydan haberi olmadı. Herkes kendi havasında! Tabii bu ülkede yaşamayan ırkdaşların mateme katılmamalarını anlamak olası. Neden ki haberleri yok! Denizlerdeki çeşit çeşit balıkların, yunusların, köpek balıklarının, levreklerin, lüferlerin,